

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2015/1499

z dnia 3 września 2015 r.

przyznająca Belgii odstępstwo w odniesieniu do regionu Flandrii na mocy dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego

(notyfikowana jako dokument nr C(2015) 6058)

(Jedynie tekst w języku niderlandzkim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego⁽¹⁾, w szczególności jej załącznik III pkt 2 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Jeśli ilości nawozu naturalnego, które państwo członkowskie zamierza stosować w przeliczeniu na hektar rocznie, różnią się od ilości określonej w pkt 2 akapit drugi zdanie pierwsze i lit. a) tego akapitu w załączniku III do dyrektywy 91/676/EWG, należy je ustalić w taki sposób, by nie stanowiły przeszkody w realizacji celów określonych w art. 1 wymienionej dyrektywy, oraz uzasadnić na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak istnienie długich okresów wegetacji i charakter upraw o wysokim poborze azotu.
- (2) Dnia 29 lipca 2011 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą 2011/498/UE⁽²⁾ przyznającą Belgii odstępstwo w odniesieniu do regionu Flandrii w celu zezwolenia na stosowanie we Flandrii na określonych warunkach do 250 kg azotu na hektar rocznie, pochodzącego z odchodów zwierzęcych, na działkach stanowiących użytki zielone i działkach zawierających uprawy kukurydzy podsiewanej użytkami zielonymi, działkach zawierających koszone użytki zielone, po których następuje uprawa kukurydzy, lub koszone żyto, po którym następuje uprawa kukurydzy, oraz do 200 kg azotu na hektar rocznie, pochodzącego z odchodów zwierzęcych, na działkach zawierających uprawy pszenicy ozimej lub pszenżyta, po których następuje uprawa międzyplonu, oraz działkach zawierających uprawy buraków cukrowych lub buraków pastewnych.
- (3) Odstępstwo przyznane decyzją wykonawczą 2011/489/UE dotyczyło około 2 970 rolników i 82 820 ha gruntów oraz wygasło z dniem 31 grudnia 2014 r.
- (4) Dnia 7 kwietnia 2015 r. Belgia złożyła wniosek do Komisji o ponowne przyznanie odstępstwa na mocy pkt 2 akapit trzeci załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG w odniesieniu do regionu Flandrii.
- (5) Odstępstwo to dotyczy zamiaru zezwolenia przez Belgię na stosowanie w określonych gospodarstwach we Flandrii do 250 kg azotu na hektar rocznie, pochodzącego z odchodów wypasanych zwierząt gospodarskich i przetworzonych odchodów świń, na działkach stanowiących użytki zielone, użytki zielone mieszane z koniczyną, uprawy kukurydzy podsiewanej użytkami zielonymi oraz koszone użytki zielone lub koszone żyto, po których następuje uprawa kukurydzy, oraz do 200 kg azotu na hektar rocznie, pochodzącego z odchodów wypasanych zwierząt gospodarskich i przetworzonych odchodów świń, na działkach zawierających uprawy pszenicy ozimej lub pszenżyta, po których następuje uprawa międzyplonu, i na działkach zawierających uprawy buraków.
- (6) Informacje dostarczone przez Belgię w kontekście odstępstwa przyznanego decyzją wykonawczą 2011/489/UE wskazują, że odstępstwo to nie doprowadziło do pogorszenia jakości wody. W sprawozdaniu Komisji dla Rady i

⁽¹⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja wykonawcza Komisji 2011/489/UE z dnia 29 lipca 2011 r. przyznająca Belgii odstępstwo w odniesieniu do regionu Flandrii na mocy dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 200 z 3.8.2011, s. 23).

Parlamentu Europejskiego w sprawie wdrożenia dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, opartym na sprawozdaniach państw członkowskich za okres 2008–2011 ⁽¹⁾, wskazano, że w regionie Flandrii w przypadku wód gruntowych w około 78 % stacji monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów poniżej 50 mg/l, a w 63 % stacji monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów poniżej 25 mg/l. Dane z monitorowania wykazują tendencję spadkową w zakresie stężenia azotanów w wodach gruntowych w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym (2004–2007). W przypadku wód powierzchniowych w 93 % stacji monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów poniżej 50 mg/l, a w 70 % stacji monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów poniżej 25 mg/l. Większość punktów monitorowania wód powierzchniowych wykazuje tendencję spadkową stężenia azotanów. W okresie sprawozdawczym 2008–2011 około 80 % rzek i wszystkie wody przejściowe zostały sklasyfikowane jako eutroficzne albo hipertroficzne.

- (7) Flandria ustanowiła następujące cele dla jakości wody, których realizację przewidziano w programie działań na lata 2015–2018. W przypadku wód powierzchniowych w 95 % punktów monitorowania rolniczej sieci monitorowania stężenie będzie musiało wynieść poniżej 50 mg azotanów na litr; w odniesieniu do płytkich wód gruntowych, których stan ulega poprawie wolniej, średnie stężenie azotanów będzie musiało zostać obniżone o 20 % w porównaniu ze średnim poziomem z 2010 r. wynoszącym 40 mg azotanów na litr; w jednorodnych obszarach hydrogeologicznych, w których stężenie azotanów w płytkich wodach gruntowych jest średnio wyższe niż 50 mg azotanów na litr, średnie stężenie musi zostać obniżone o 5 mg azotanów na litr.
- (8) Aby te cele osiągnąć, Flandria ustanowiła wzmocniony program działania na lata 2015–2018. Pod koniec zimy 2016/2017 przeprowadzony zostanie przegląd polityki, na podstawie którego możliwe będzie dalsze wzmocnienie działań, aby zagwarantować osiągnięcie celów ustanowionych dla jakości wody. Przepisy transportujące dyrektywę 91/676/EWG w odniesieniu do Flandrii – „Dekret w sprawie ochrony wody przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzenia rolniczego” ⁽²⁾ (zwany dalej dekretem w sprawie nawozu naturalnego) – zostały zmienione ⁽³⁾ zgodnie z programem działania na lata 2015–2018 dnia 12 czerwca 2015 r. i stosuje się je w związku z niniejszą decyzją.
- (9) Dekret w sprawie nawozu naturalnego ma zastosowanie na całym terytorium Flandrii.
- (10) Dekret w sprawie nawozu naturalnego obejmuje ograniczenia stosowania zarówno azotu, jak i fosforu.
- (11) Dodatkowe dokumenty przedłożone przez Belgię i dotyczące Flandrii świadczą o tym, że proponowana ilość, wynosząca odpowiednio 250 i 200 kg azotu w przeliczeniu na hektar rocznie, pochodzącego z odchodów zwierzęcych, jest uzasadniona na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak długie okresy wegetacji i uprawy o wysokim poborze azotu.
- (12) Dane przekazane przez Belgię w odniesieniu do Flandrii w okresie 2008–2011 wykazują wzrost ilości trzody chlewnej o 4,4 % w porównaniu z okresem 2004–2007. Najnowsze dostępne dane liczbowe dotyczące 2012 i 2013 r. wykazują bardziej umiarkowany wzrost ilości trzody chlewnej o 2,6 %. Ilość drobiu zmniejszyła się o 13,2 % w latach 2004–2008, a następnie wzrosła o 20,8 %. Ilość bydła pozostała na tym samym poziomie. W celu niedopuszczenia, aby stosowanie odstępstwa, o którego przyznanie złożono wnioski, doprowadziło do intensyfikacji chowu zwierząt gospodarskich, właściwe organy zapewnią ograniczenie dozwolonego pogłowia zwierząt gospodarskich w każdym gospodarstwie (prawa do emisji składników pokarmowych) we Flandrii, zgodnie z przepisami dekretu w sprawie nawozu naturalnego.
- (13) Stosowanie azotu z nawozu naturalnego w latach 2008–2011 zmniejszyło się o 15 % w porównaniu z okresem 2004–2007. Podczas trzeciego programu działań (2007–2010) stosowanie azotu z odchodów zwierzęcych utrzymało się na poziomie około 101 tys. ton rocznie. Podczas czwartego programu działań nastąpił dalszy spadek zużycia azotu pochodzącego z odchodów zwierzęcych, do wartości 94,5 tys. ton w 2013 r. W okresie sprawozdawczym 2008–2011 stosowanie azotu mineralnego wykazało wzrost o 4 % w porównaniu z okresem 2004–2007. Z najnowszych dostępnych danych za 2012 i 2013 r. wynika, że stosowanie azotu mineralnego ustabilizowało się na poziomie 39 tys. ton.
- (14) Po przeanalizowaniu wniosku można stwierdzić, że proponowana ilość, wynosząca odpowiednio 250 i 200 kg azotu w przeliczeniu na hektar rocznie pochodzącego z odchodów wypasanych zwierząt gospodarskich oraz przetworzonych odchodów świń, nie będzie stanowiła przeszkody w realizacji celów dyrektywy 91/676/EWG, z zastrzeżeniem spełnienia pewnych rygorystycznych warunków mających zastosowanie dodatkowo względem wzmocnionych środków podjętych zgodnie z programem działania na lata 2015–2018.

⁽¹⁾ Sprawozdanie obejmujące cztery lata w ramach dyrektywy azotanowej (91/676/EWG) dla regionu Flandrii, K. Desimpelaere, E. Lesage – Vlaamse Landmaatschappij, R. Eppinger, H. Maeckelberghe, K. Van Hoof – Vlaamse Milieumaatschappij, czerwiec 2012 r.

⁽²⁾ Belgisch Staatsblad z dnia 29 grudnia 2006 r., s. 76368.

⁽³⁾ Belgisch Staatsblad z dnia 29 lipca 2015 r., s. 47994.

- (15) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ przewiduje kompleksowe, transgraniczne podejście do ochrony wód zorganizowane wokół obszarów dorzeczy, mające na celu osiągnięcie dobrego stanu wód europejskich do 2015 r. Ograniczenie składników odżywczych stanowi integralny element tego celu. Przyznanie odstępstwa na podstawie niniejszej decyzji nie narusza przepisów przyjętych na podstawie dyrektywy 2000/60/WE i nie wyklucza konieczności zastosowania dodatkowych środków w celu wypełnienia zobowiązań z nich wynikających.
- (16) W dyrektywie 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾ określono przepisy ogólne służące ustanowieniu infrastruktury informacji przestrzennej w Unii do celów polityk unijnych w zakresie ochrony środowiska oraz polityk lub działań mogących oddziaływać na środowisko. W stosownych przypadkach informacje przestrzenne zgromadzone w ramach niniejszej decyzji powinny być zgodne z przepisami określonymi we wspomnianej dyrektywie. W celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych i zwiększenia spójności danych Belgia przy gromadzeniu niezbędnych danych w ramach niniejszej decyzji powinna w stosownych przypadkach korzystać z informacji uzyskanych w ramach zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli ustanowionego na podstawie tytułu V rozdział II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 ⁽³⁾.
- (17) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Azotanów ustanowionego na mocy art. 9 dyrektywy 91/676/EWG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Odstępstwo, o którego przyznanie Belgia złożyła wniosek w imieniu Flandrii w celu zezwolenia na stosowanie większej ilości odchodów zwierzęcych od ilości określonej w pkt 2 akapit drugi zdanie pierwsze i lit. a) tego akapitu w załączniku III do dyrektywy 91/676/EWG, przyznaje się z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 4–12.

Artykuł 2

Zakres

Niniejsza decyzja ma zastosowanie w indywidualnych przypadkach do określonych działek w danym gospodarstwie, na których prowadzi się uprawy o wysokim poborze azotu i długim okresie wegetacji, oraz z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 4–7.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- a) „gospodarstwa” oznaczają gospodarstwa rolne prowadzące chów zwierząt gospodarskich lub nieprowadzące takiego chowu;
- b) „działka” oznacza pojedyncze pole lub grupę pól, jednolitych pod względem upraw, typu gleby i praktyk nawożenia;
- c) „użytki zielone” oznaczają trwałe lub krótkotrwałe użytki zielone (krótkotrwałe użytki zielone zakładane są zwykle na okres krótszy niż cztery lata);

⁽¹⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

- d) „uprawy o wysokim poborze azotu i długim okresie wegetacji” oznaczają:
- (i) użytki zielone;
  - (ii) użytki zielone pokryte mniej niż w 50 % koniczyną;
  - (iii) kukurydzę podsiewaną (przed zbiorami lub po nich) trawą koszoną i usuwaną z pola, stanowiącą międzyplon;
  - (iv) koszone użytki zielone lub koszone żyto, po których następuje uprawa kukurydzy;
  - (v) pszenicę ozimą lub pszenżyto, po uprawie których następuje uprawa międzyplonu;
  - (vi) buraki cukrowe lub buraki pastewne;
- e) „wypasane zwierzęta gospodarskie” oznaczają bydło (z wyjątkiem cieląt), owce, kozy i konie;
- f) „przetwarzanie nawozu naturalnego” oznacza przetwarzanie nawozu świńskiego na dwie frakcje – stałą i płynną, przeprowadzane w celu poprawy stosowania nawozów na gruntach rolnych i lepszego odzyskiwania azotu i fosforu;
- g) „przetworzony nawóz naturalny” oznacza płynną frakcję będącą wynikiem przetwarzania nawozu naturalnego;
- h) „ścieki o niskiej zawartości azotu i fosforanu” oznaczają przetworzony nawóz naturalny o maksymalnej zawartości azotu na poziomie 1 kg na tonę ścieków i maksymalnej zawartości fosforanu na poziomie 1 kg na tonę ścieków,
- i) „profil glebowy” oznacza warstwę gleby sięgającą od poziomu gruntu do głębokości 0,90 m, chyba że średni najwyższy poziom wód gruntowych jest niższy; w takim przypadku jest to warstwa sięgająca do głębokości średniego najwyższego poziomu wód gruntowych.

Artykuł 4

Roczne wnioski i zobowiązania

1. Rolnicy, którzy chcą skorzystać z odstępstwa na mocy niniejszej decyzji, składają wniosek do właściwych organów do dnia 15 lutego każdego roku. W 2015 r. roczny wniosek składa się do dnia 31 lipca.
2. Wraz z corocznym wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, rolnicy zobowiązują się na piśmie do spełnienia warunków określonych w art. 5, 6 i 7.

Artykuł 5

Przetwarzanie nawozu naturalnego

1. Właściwe organy zapewniają, że frakcję stałą uzyskaną po przetworzeniu nawozu naturalnego dostarcza się do autoryzowanego zakładu recyklingu w celu zmniejszenia wydzielanych zapachów i innych emisji, poprawy właściwości agronomicznych i higienicznych, ułatwienia składowania i użytkowania oraz lepszego odzyskiwania azotu i fosforanu.
2. Rolnicy, którzy korzystają z odstępstwa i którzy prowadzą przetwarzanie nawozu naturalnego, co roku przedkładają właściwym organom dane dotyczące ilości nawozu naturalnego poddanego przetworzeniu, ilości i miejsca przeznaczenia frakcji stałej oraz przetworzonego nawozu naturalnego oraz zawartego w nich azotu i fosforu.
3. Właściwe organy ustalają i regularnie aktualizują uznane metody oceny składu przetworzonego nawozu naturalnego, zróżnicowania składu oraz skuteczności przetwarzania w odniesieniu do każdego gospodarstwa korzystającego z indywidualnego odstępstwa.
4. Właściwe organy zapewniają, że amoniak i inne emisje spowodowane przetwarzaniem nawozu naturalnego zbiera się i przetwarza w celu zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko oraz uciążliwości dla środowiska w przypadku tych zakładów, które powodują większe emisje niż sytuacja odniesienia, jaką jest przechowywanie i stosowanie na gruntach nieprzetworzonego nawozu naturalnego.

W tym celu właściwe organy zapewniają sporządzenie wykazu zakładów wymagających oczyszczania emisji i jego regularną aktualizację.

Artykuł 6

Stosowanie nawozu naturalnego i innych nawozów

1. Z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w ust. 2–12 ilość nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich, przetworzonego nawozu naturalnego oraz ścieków o niskiej zawartości azotu i fosforanu, stosowanego każdego roku na działkach korzystających z odstępstwa włącznie z nawozem pozostawianym bezpośrednio przez zwierzęta, nie przekracza następujących wartości:

a) 250 kg azotu w przeliczeniu na hektar rocznie na działkach, na których uprawia się:

- (i) użytki zielone lub kukurydzę podsiewaną użytkami zielonymi;
- (ii) koszone użytki zielone, po których następuje uprawa kukurydzy;
- (iii) koszone żyto, po którym następuje uprawa kukurydzy;
- (iv) użytki zielone, na których mniej niż 50 % stanowi koniczyna;

b) 200 kg azotu w przeliczeniu na hektar rocznie na działkach, na których uprawia się:

- (i) pszenicę ozimą, po której uprawie następuje uprawa międzyplonu;
- (ii) pszenżyto, po którego uprawie następuje uprawa międzyplonu;
- (iii) buraki cukrowe lub buraki pastewne.

2. Przetworzony nawóz naturalny, którego nie można zaliczyć do ścieków o niskiej zawartości azotu i fosforanu, może być stosowany jedynie na działkach korzystających z odstępstwa, jeżeli stosunek azotu do fosforanu (N/P_2O_3) wynosi co najmniej 3,3.

3. Stosowanie ścieków o niskiej zawartości azotu i fosforanu jest ograniczone do maksymalnie 15 ton na hektar.

4. Całkowita dawka azotu i fosforanu jest zgodna z zapotrzebowaniem na składniki pokarmowe poszczególnych roślin uprawnych oraz uwzględnia zawartość tych substancji w glebie oraz zwiększoną dostępność azotu pochodzącego z nawozu naturalnego dzięki przetworzeniu. Nie może ona w żadnym przypadku przekroczyć norm maksymalnego stosowania fosforanu i azotu określonych w programie działań w odniesieniu do wszystkich roślin uprawnych.

5. Fosforanu z nawozów chemicznych nie można stosować na działkach korzystających z odstępstwa.

6. Każde gospodarstwo posiada plan nawożenia dla całej powierzchni opisujący płodozmian i planowane stosowanie nawozu naturalnego oraz nawozów azotowych i fosforanowych. Plan ten jest dostępny w gospodarstwie najpóźniej od dnia 15 lutego każdego roku.

Plan nawożenia zawiera:

- a) liczbę zwierząt gospodarskich, opis systemu magazynowania i przechowywania wraz z pojemnością dostępną do celów przechowywania nawozu naturalnego;
- b) wyliczenie ilości azotu pochodzącego z nawozu naturalnego (minus straty poniesione podczas magazynowania i przechowywania) oraz fosforu wyprodukowanego w gospodarstwie;
- c) opis przetwarzania nawozu naturalnego i spodziewane cechy przetworzonego nawozu naturalnego;
- d) ilość, rodzaj i cechy nawozu naturalnego dostarczonego poza gospodarstwo lub do gospodarstwa;
- e) płodozmian oraz powierzchnię działek zawierających uprawy o wysokim poborze azotu i długim okresie wegetacji oraz działek zawierających inne uprawy;
- f) przewidywalne wymagania upraw w zakresie azotu i fosforu w podziale na poszczególne działki;
- g) obliczenie stosowanych ilości azotu i fosforu pochodzących z nawozu naturalnego w podziale na poszczególne działki;
- h) obliczenie stosowanych ilości azotu i fosforu pochodzących z nawozów chemicznych i innych nawozów w podziale na poszczególne działki;
- i) obliczenia w celu oceny zgodności z normami stosowania azotu i fosforu.

W celu zapewnienia spójności między planem a faktycznymi praktykami rolniczymi plany nawożenia poddaje się przeglądowi nie później niż w ciągu siedmiu dni po wprowadzeniu jakichkolwiek zmian w praktykach rolniczych.

7. Każde gospodarstwo przygotowuje swój rejestr nawożenia; rejestry są przedkładane właściwemu organowi za każdy rok kalendarzowy do dnia 15 marca następnego roku kalendarzowego.

8. Rejestr nawożenia określa:

- a) powierzchnię upraw;
- b) liczbę i rodzaj zwierząt gospodarskich;
- c) produkcję nawozu naturalnego w przeliczeniu na zwierzę;
- d) ilość nawozów spoza gospodarstwa;
- e) ilość nawozu naturalnego usuwanego z gospodarstwa oraz odbiorcę.

9. Wyniki analizy gleby pod kątem zawartości azotu i fosforu są dostępne w przypadku każdego gospodarstwa korzystającego z odstępstwa.

Pobieranie próbek oraz analizę pod kątem fosforu i azotu przeprowadza się nie później niż dnia 31 maja i co najmniej raz na cztery lata w odniesieniu do każdego obszaru gospodarstwa jednolitego pod względem płodozmianu i cech gleby.

Wymagana jest co najmniej jedna analiza na każde pięć hektarów użytków.

10. Każdego roku jesienią i nie później niż dnia 15 listopada dokonuje się pomiaru stężenia azotu w profilu glebowym w przynajmniej 6 % działek, które korzystają z odstępstwa oraz 1 % innych działek wykorzystywanych przez gospodarstwa korzystające z odstępstwa, tak aby objąć co najmniej 85 % tych gospodarstw. Należy pobrać co najmniej trzy próbki reprezentujące trzy różne warstwy gleby w danym profilu glebowym z każdych 2 hektarów użytków w gospodarstwie.

11. Na działkach korzystających z odstępstwa nie wolno stosować nawozu naturalnego, przetworzonego nawozu naturalnego lub ścieków o niskiej zawartości azotu i fosforanu o całkowitej zawartości azotu wyższej niż 0,60 kg azotu na tonę, nawozów chemicznych lub innych nawozów w okresie od dnia 1 września do dnia 15 lutego następnego roku.

12. Co najmniej dwie trzecie ilości azotu pochodzącego z nawozu naturalnego, z wyjątkiem azotu pochodzącego z odchodów wypasanych zwierząt gospodarskich, wykorzystuje się do dnia 1 czerwca każdego roku.

Artykuł 7

Gospodarowanie gruntami

Rolnicy korzystający z indywidualnego odstępstwa stosują następujące środki:

- a) użytki zielone należy zaorać na wiosnę na wszystkich rodzajach gleby z wyjątkiem gleb gliniastych;
- b) użytki zielone na glebach gliniastych należy zaorać przed dniem 15 września;
- c) na działkach korzystających z odstępstwa płodozmian nie obejmuje roślin strączkowych ani innych roślin wiążących azot atmosferyczny. Jednakże nie dotyczy to koniczyny w użytkach zielonych, na których jej zawartość wynosi mniej niż 50 %;
- d) w terminie dwóch tygodni po zaoraniu trawy wysiewa się rośliny o wysokim poborze azotu, a w roku, w którym nastąpiło zaoranie trwałych użytków zielonych, nie stosuje się nawozów;
- e) międzyplony wysiewa się w terminie dwóch tygodni po zbiorach pszenicy ozimej i nie później niż dnia 10 września;
- f) w celu zapewnienia stałej pokrywy roślinnej na gruntach ornych, która pozwala odzyskać azotany wymyte z podglebia w okresie jesiennym oraz ogranicza ich wymywanie w okresie zimowym, nie wykonuje się orki międzyplonów przed dniem 15 lutego.

Artykuł 8

Pozostałe środki

Właściwe organy zapewniają zgodność odstępstw przyznaných w celu stosowania przetworzonego nawozu naturalnego z możliwościami autoryzowanych zakładów w zakresie przetwarzania nawozu naturalnego oraz jego frakcji stałej.

Stosowanie odstępstwa odbywa się bez uszczerbku dla środków niezbędnych do osiągnięcia zgodności z pozostałym prawodawstwem Unii w dziedzinie ochrony środowiska.

Artykuł 9

Środki dotyczące produkcji i transportu nawozu naturalnego

1. Właściwe organy zapewniają przestrzeganie ograniczenia dozwolonego pogłównia zwierząt gospodarskich w każdym gospodarstwie (prawa do emisji składników pokarmowych) w regionie Flandrii zgodnie z przepisami dekrety w sprawie nawozu naturalnego.
2. Właściwe organy zapewniają, że transport nawozu naturalnego prowadzony przez akredytowanych przewoźników jest rejestrowany za pomocą systemów nawigacji satelitarnej.
3. Właściwe organy gwarantują, że przed każdym przewozem dokonuje się oceny składu nawozu naturalnego pod kątem stężenia azotu i fosforu. Uznane laboratoria analizują próbki nawozu naturalnego, a wyniki analizy są przekazywane właściwym organom i rolnikowi, do którego dostarczany jest dany nawóz.
4. Właściwe organy gwarantują, że dokumenty określające ilości transportowanego nawozu naturalnego oraz zawartość w nim azotu i fosforu są dostępne w trakcie transportu.

Artykuł 10

Monitorowanie

1. Właściwy organ zapewnia, że mapy określające odsetek gospodarstw rolnych, liczbę działek, odsetek zwierząt gospodarskich, odsetek gruntów rolnych oraz miejscowe użytkowanie gruntów objętych indywidualnym odstępstwem w każdej gminie są sporządzane i aktualizowane każdego roku.

Dane na temat systemu płodozmianu i praktyk rolniczych objętych indywidualnymi odstępstwami są zbierane i aktualizowane każdego roku.

2. Należy dalej prowadzić ustanowioną w art. 10 ust. 2 decyzji Komisji 2008/64/WE ⁽¹⁾ sieć monitorowania w celu pobierania próbek wód powierzchniowych i gruntowych, aby ocenić wpływ odstępstwa na jakość wody. Sieć monitorowania będzie obejmować pomiary azotanów i fosforanów w rzekach wpływających do Morza Północnego. Nie zmniejsza się ilości pierwotnych punktów monitorowania oraz nie zmienia się miejsca położenia punktów w trakcie okresu, w którym niniejsza decyzja ma zastosowanie.
3. Szczególne monitorowanie wody prowadzi się w zlewniach rolniczych na glebach piaszkowych.
4. Utrzymuje się ustanowione w decyzji 2008/64/WE punkty monitorowania, odpowiadające co najmniej 150 gospodarstwom, aby dostarczyć danych na temat stężenia azotu i fosforu w wodzie glebowej, na temat azotu mineralnego w profilu glebowym i odpowiednich strat azotu i fosforu ze strefy korzeniowej do wód gruntowych oraz strat azotu i fosforu poprzez odpływ powierzchniowy i podpowierzchniowy, zarówno w warunkach przyznanego odstępstwa, jak i bez takiego odstępstwa.

Punkty monitorowania obejmują wszystkie typy gleby (gleby gliniaste, torfowe, piaszkowe i lessowe), praktyki nawożenia i uprawy.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2008/64/WE z dnia 21 grudnia 2007 r. przyznająca Belgii odstępstwo w odniesieniu do regionu Flandrii na mocy dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 16 z 19.1.2008, s. 28).

Skład sieci monitorowania nie ulega zmianom w okresie stosowania niniejszej decyzji.

5. Badania i stała analiza składników pokarmowych dostarczają danych na temat miejscowego użytkowania gruntów, systemu płodozmianu i praktyk rolniczych w gospodarstwach korzystających z indywidualnych odstępstw.

Dane te mogą zostać wykorzystane w modelowych obliczeniach wielkości wyfłukiwanych azotanów i strat fosforu z pól, gdzie stosuje się do 250 lub do 200 kg azotu na hektar rocznie z nawozu naturalnego pochodzącego z odchodów wypasanych zwierząt gospodarskich oraz przetworzonych odchodów świń.

6. Sieć monitorowania obejmująca płytkie wody gruntowe, wody glebowe, wody odpływowe i strumienie na terenie gospodarstw należących do sieci monitorowania dostarczają danych na temat stężenia azotanów i fosforu w wodzie odprowadzanej ze strefy korzeniowej i wprowadzanej do systemu wód gruntowych i powierzchniowych.

Artykuł 11

Weryfikacja

1. Wszystkie wnioski o odstępstwa przedkłada się do kontroli administracyjnej właściwych organów. Jeżeli kontrola wykáže, że nie spełniono warunków określonych w art. 5, 6 i 7, wnioskodawca zostaje o tym poinformowany. W takim przypadku wniosek uznaje się za odrzucony.

2. W oparciu o analizę ryzyka, wyniki kontroli z poprzednich lat i wyniki ogólnych kontroli weryfikacyjnych dotyczących prawodawstwa wprowadzającego w życie dyrektywę 91/676/EWG właściwe organy opracowują program inspekcji w terenie.

Kontrole w terenie obejmują co najmniej 7 % gospodarstw korzystających z indywidualnego odstępstwa w odniesieniu do warunków ustanowionych w art. 5, 6 i 7. Jeżeli weryfikacja wykáže niezgodność, rolnik zostaje o tym poinformowany. W takim przypadku wniosek o odstępstwo w kolejnym roku uznaje się za odrzucony.

3. Wyniki pomiarów, o których mowa w art. 6 ust. 9, podlegają weryfikacji. Jeżeli weryfikacja wykáže niezgodność, włącznie z przekroczeniem progu podstawowego określonego w dekrete w sprawie nawozu naturalnego, rolnik zostaje o tym poinformowany, a wniosek o odstępstwo w odniesieniu do danej działki lub danych działek na kolejny rok zostaje odrzucony.

4. Właściwe organy zapewniają kontrole na miejscu co najmniej 2 % operacji przewozowych nawozu naturalnego, w oparciu o ocenę ryzyka i wyniki kontroli administracyjnych, o których mowa w ust. 1.

Kontrole obejmują sprawdzenie wypełnienia obowiązków dotyczących akredytacji, ocenę dodatkowych dokumentów, sprawdzenie pochodzenia i przeznaczenia nawozu naturalnego oraz pobranie próbek przewożonego nawozu naturalnego.

W odpowiednich przypadkach pobieranie próbek nawozu naturalnego można prowadzić podczas operacji załadunku za pomocą umieszczonych na pojazdach automatycznych próbników do pobierania próbek nawozu.

Laboratoria uznane przez właściwe organy analizują próbki nawozu naturalnego, a wyniki analizy są przekazywane rolnikowi-dostawcy i rolnikowi-odbiorcy.

5. Właściwe organy muszą otrzymać odpowiednie uprawnienia i środki niezbędne do weryfikacji zgodności z odstępstwem przyznanym na mocy niniejszej decyzji.

Artykuł 12

Sprawozdawczość

1. Do dnia 30 czerwca każdego roku właściwe organy składają sprawozdanie zawierające następujące informacje:

- a) mapy określające odsetek gospodarstw, odsetek zwierząt gospodarskich, odsetek gruntów rolnych i miejscowe użytkowanie gruntów oraz dane na temat systemu płodozmianu i praktyk rolniczych w gospodarstwach objętych odstępstwem, o których mowa w art. 10 ust. 1;
- b) wyniki monitorowania wody, włącznie z informacjami na temat tendencji jakości wody w wodach gruntowych, powierzchniowych i wodach płynących do Morza Północnego oraz wpływ odstępstwa na jakość wody, o którym mowa w art. 10 ust. 2;

- c) ocenę pozostałości azotu w profilu glebowym w okresie jesiennym w odniesieniu do działek korzystających z odstępstwa oraz porównanie z danymi dotyczącymi pozostałości azotu i tendencji na działkach niekorzystających z odstępstwa w odniesieniu do podobnych upraw. Działki niekorzystające z odstępstwa powinny obejmować działki niekorzystające z odstępstwa w gospodarstwach korzystających z odstępstwa oraz działki w pozostałych gospodarstwach;
- d) informacje na temat stężenia azotanów i fosforu w wodzie odprowadzanej ze strefy korzeniowej i wprowadzanej do systemu wód gruntowych i powierzchniowych, o którym mowa w art. 10 ust. 6, oraz wyniki szczególnego monitorowania wody w zlewniach rolniczych na glebach piaszczystych, o którym mowa w art. 10 ust. 3;
- e) wyniki badań miejscowego użytkowania gruntów, systemu płodozmianu i praktyk rolniczych oraz wyniki modelowych obliczeń wielkości strat azotanów i fosforu z gospodarstw korzystających z indywidualnego odstępstwa, o których mowa w art. 10 ust. 5;
- f) ocenę wprowadzenia w życie warunków odstępstwa na podstawie kontroli na poziomie gospodarstw i działek oraz kontroli transportu nawozu naturalnego, a także informacje na temat gospodarstw, gdzie wykryto niezgodność na podstawie wyników kontroli administracyjnych i kontroli w terenie;
- g) informacje dotyczące przetwarzania nawozu naturalnego, w tym dalszego przetwarzania i wykorzystania frakcji stałych, jak również szczegółowe dane na temat cech systemów przetwarzania, ich skuteczności oraz składu przetworzonego nawozu naturalnego;
- h) informacje na temat liczby gospodarstw i działek korzystających z odstępstwa, na których stosowano przetworzony nawóz naturalny oraz ścieki o niskiej zawartości azotu i fosforu, oraz zastosowane ilości;
- i) metody oceny składu przetworzonego nawozu naturalnego, zróżnicowania składu oraz skuteczności przetwarzania w odniesieniu do każdego gospodarstwa korzystającego z indywidualnego odstępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 3;
- j) wykaz zakładów przetwarzania nawozu naturalnego, o którym mowa w art. 5 ust. 4;
- k) streszczenie i ocenę danych uzyskanych z punktów monitorowania, o których mowa w art. 10 ust. 4;
- l) dane dotyczące nawożenia we wszystkich gospodarstwach korzystających z indywidualnego odstępstwa, w tym informacje na temat plonów i rodzajów gleby;
- m) tendencje w zakresie liczby zwierząt gospodarskich w ramach każdej kategorii zwierząt we Flandrii i w gospodarstwach korzystających z odstępstwa.

Dane przestrzenne zawarte w sprawozdaniu w stosownych przypadkach spełniają przepisy dyrektywy 2007/2/WE. Gromadząc niezbędne dane w ramach niniejszego odstępstwa, Belgia powinna w stosownych przypadkach korzystać z informacji uzyskanych w ramach zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli ustanowionego na podstawie tytułu V rozdział II rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

Artykuł 13

Okres stosowania

Niniejsza decyzja traci moc z dniem 31 grudnia 2018 r.

Artykuł 14

Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Belgii.

Sporządzono w Brukseli dnia 3 września 2015 r.

W imieniu Komisji
Karmenu VELLA
Członek Komisji